

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาต่าง ๆ (๑)

ครูผู้สอน ครูวิจิต ล้อยศ

ครูศิริพร สิ้นสมุทรไทย

เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาต่าง ๆ (๑)

จุดประสงค์การเรียนรู้

(ด้านความรู้)

- อธิบายความสำคัญของหลักธรรมในพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือได้

(ด้านทักษะ กระบวนการ)

- วิเคราะห์หลักธรรมในพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือได้
- ปฏิบัติตนตามหลักธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตที่มีความสุขได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

(ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์)

- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงานเป็นกลุ่ม

(คุณลักษณะเฉพาะ)

- เห็นความสำคัญของหลักธรรมสำคัญๆในพระพุทธศาสนา โดยอธิบายคุณค่าและประโยชน์ของการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรมก่อนบทเรียน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนจัดกลุ่มจำนวนเท่า ๆ กัน หรือ ตามความเหมาะสมของจำนวนสมาชิกภายในห้อง (ครู/นักเรียนปลายทาง) จากนั้น ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ครบถ้วน ถูกต้อง และรวดเร็ว

กิจกรรมก่อนบทเรียน

คำชี้แจง (ต่อ) : โดยเขียนคำตอบลงใน
กระดาษสมุด หรือกระดาษ A๔ หากกลุ่ม
ใดเขียนคำตอบได้ครบถ้วนก่อนให้ทั้งกลุ่ม
ยกมือขึ้น พร้อมเปล่งเสียง “เฮ” พร้อมกัน
หลังจากนั้นครูจะเดินไปตรวจคำตอบ

กิจกรรมก่อนบทเรียน

คำชี้แจง (ต่อ) : กลุ่มที่ตอบถูกต้องเป็นกลุ่มแรกจะได้รับ ๒ ดาว หรือสัญลักษณ์อื่น ๆ ตามความเหมาะสม (ครูปลายทาง) ส่วนกลุ่มถัด ๆ ไปจะได้รับ ๑ ดาว

หมายเหตุ : หากสะสมได้ทั้งหมด ๒๐ ดาว สามารถนำมาแลกเปลี่ยน ๑ คะแนนประจำหน่วยได้ทันที

กิจกรรมก่อนบทเรียน

คำถาม : หลักของศีล ๕ ประกอบด้วย ห้ามฆ่าสัตว์ ห้ามลักทรัพย์
ห้ามผิดประเวณี ห้ามพูดเท็จ และห้ามดื่มสุราเมรัย ทั้งนี้ นักเรียนคิดว่า

- ๑) การฆ่าสัตว์มีผลเสียต่อสังคมอย่างไรบ้าง
- ๒) เพราะเหตุใดจึงห้ามลักทรัพย์
- ๓) เพราะเหตุใดจึงห้ามผิดประเวณี
- ๔) การพูดเท็จมีผลเสียอย่างไรบ้าง
- ๕) การดื่มสุราเมรัยและเสพสิ่งเสพติด มีผลเสียด้านใดบ้าง อย่างไร

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาต่าง ๆ

เบญจศีล หรือศีล ๕ เป็นหลักธรรมประจำสังคมที่มีมาก่อนพุทธกาลแล้ว

ปรากฏในจกกวัดติสุตรอันกล่าวถึงเรื่องพระเจ้าจักรพรรดิตรัสสอนประชาชนว่า ท่านทั้งหลายต้องไม่ฆ่าสัตว์, ต้องไม่ถือเอาของที่เขาไม่ได้ให้, ต้องไม่ประพฤติไม่เหมาะสมทางเพศ, ต้องไม่กล่าวเท็จ และต้องไม่บริโภคนสุรายาเมา ต่อมา เมื่อมีผู้ประพฤติผิดจากที่พระเจ้าจักรพรรดิสอน

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาต่าง ๆ

จึงมีการลงโทษด้วยวิธีจับแขวนไพล่หลังแล้วเอาเชือกเหนี่ยวมัดอย่างมั่นคง โคนผม และประโคนบั้นเตาะแว้งเสียงกร้าว แห่ประจานไปตามถนนและตรอก ซอกซอย พาออกไปทางประตูเมืองทิศใต้ ก่อนประหารชีวิตด้วยการตัดศีรษะ เบญจศีลมีอิทธิพลมากในสังคมอินเดียโบราณ จากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ จักรกวัตติสูตรดังกล่าว **เมื่อกาลผ่านไปก็กลายเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานสำหรับ**

นักบวชทั่วไปในสังคมอินเดีย

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาต่าง ๆ

แต่ปรับปรุงเหลือเพียงสี่ข้อเท่านั้น ประกอบด้วย
ไม่ฆ่าสัตว์, ไม่ถือเอาของที่เขาไม่ได้ให้,
ไม่มีเพศสัมพันธ์ และไม่อวดอุตริมนุชยธรรม

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาต่าง ๆ

ต่อมาในสมัยของพระพุทธเจ้าได้ทรงยอมรับเอา
ข้อห้าม ๕ ประการตามจกกวัตติสูตรมาสั่งสอน
ในพุทธศาสนา ซึ่งในทางปฏิบัติ คือ **เจตนางด**
เว้นจากการกระทำความชั่ว ๕ ประการนั่นเอง

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาต่าง ๆ

คิล 5 กับหลักการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

เมื่อกกล่าวถึงหลักพระธรรม และพระวินัยที่พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงและบัญญัติไว้ นั้น พระองค์ทรงประสงค์ให้เป็นตัวแทนในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ อันจะส่งผลให้เกิดความดำรงคงมั่นอยู่ได้อย่างยั่งยืนของพระพุทธศาสนา และให้เกิดความสันติสุขของมวลมนุษย์ในสังคมโดยรวม

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาต่าง ๆ

และเมื่อกล่าวถึงพระวินัยในส่วนแห่งศีล โดยเฉพาะศีล ๕ จัดเป็นข้อปฏิบัติ
สากลของมวลมนุษย์หากมนุษย์สามารถอยู่คนเดียวตามลำพังในโลกนี้ได้ศีลก็
ไม่มีความจำเป็น แต่มนุษย์จำเป็นต้องอยู่ร่วมกันเป็นหมู่เป็นคณะและเป็นสังคม
ศีลจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งและมีความจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคนในการอยู่
ร่วมกันอย่างสงบสุข รวมถึงความปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาต่าง ๆ

สำหรับในทาง **ศาสนาคริสต์** ก็ปรากฏหลักบัญญัติ ๑๐ ประการ ในการปฏิบัติตน เช่นเดียวกัน อันประกอบด้วย จงนมัสการองค์พระผู้เป็นเจ้า, อย่าออกพระนามพระเจ้าโดยไม่สมเหตุ, อย่าลืมฉลองวันพระเจ้าเป็นวันศักดิ์สิทธิ์, จงนับถือบิดา มารดา, อย่าฆ่าคน, อย่าผิดประเวณี, อย่าลักขโมย, อย่าพูดเท็จใส่ร้ายผู้อื่น, อย่าปลงใจผิดประเวณี และอย่ามักได้ทรัพย์สินของผู้อื่น

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาต่าง ๆ

และสำหรับในทาง **ศาสนาอิสลาม** มีหลักใน
การปฏิบัติตน ๕ ประการ ประกอบด้วย
การปฏิญาณตน, การละหมาด, การจ่ายซะกาต,
การถือศีลอดและการบำเพ็ญฮัจญ์

กิจกรรมประจำบทเรียน

กิจกรรมคู่ “ระดมความคิด” เรื่อง ผลเสียของการละเมิดศีล ๕

คำชี้แจง : **ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน** โดยให้นักเรียนแต่ละคู่ร่วมกัน วิเคราะห์เนื้อหาในใบงานตามที่มอบหมายให้ ประกอบด้วยประเด็นดังนี้

๑) ห้ามฆ่าสัตว์

๔) ห้ามพูดเท็จ

๒) ห้ามลักทรัพย์

๕) ห้ามดื่มสุราและเมรัย

๓) ห้ามผิดประเวณี

ตัวอย่างเอกสาร

ใบงานที่ ๕ เรื่อง ผลเสียของการละเมิดศีล ๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ (๑)
ของศาสนาต่าง ๆ (๑)

ใบงานที่ ๕ เรื่อง ผลเสียของการละเมิดศีล ๕
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ย้อนรอยศาสนา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ (๑)
รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รหัสวิชา ส ๒๓๑๐๑
ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนอธิบาย ผลของการละเมิดศีล ๕ มาโดยสังเขป

๑. ห้ามฆ่าสัตว์

๒. ห้ามลักทรัพย์

๓. ห้ามผิดประเวณี

๔. ห้ามพูดเท็จ หนีบคาย ส่อเสียด เพ้อเจ้อ

๕. ห้ามสุราและเมรัย

ประเด็นอภิปรายร่วมกัน

เรื่อง เหตุการณ์สำคัญทางพระพุทธศาสนา

๑. นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างจากการศึกษาความเป็นมาของ คีล ๕
๒. หลักคีล ๕ มีผลอย่างไรต่อการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

หมายเหตุ : ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายโดยสามารถแสดงความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าวได้ตามความเข้าใจ และทัศนคติของนักเรียน

ฝากถึงครูและนักเรียนปลายทาง

เรื่อง เหตุการณ์สำคัญทางพระพุทธศาสนา

เอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบในการเรียนการสอน รวมทั้งการรับชมเทป
บันทึกภาพการสอนย้อนหลัง คุณครูสามารถเข้าไปดาวน์โหลดและรับชมได้
ที่ www.dltv.ac.th และหากมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมสามารถส่งข้อความผ่าน
ทางอินบ็อกซ์ของ Page Facebook มุลินิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์ DLTV

ฝากถึงครูและนักเรียนปลายทาง

เรื่อง เหตุการณ์สำคัญทางพระพุทธศาสนา

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาต่าง ๆ (๒)

สิ่งที่ต้องเตรียม : ใบงานที่ ๒ เรื่อง หัวใจของพระพุทธศาสนา

สำหรับนักเรียน : ให้นักเรียนไปศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหลักคำสอนสำคัญของศาสนาต่าง ๆ (หัวใจพระพุทธศาสนา) มาเบื้องต้นก่อนล่วงหน้า

